

DOI <https://doi.org/10.32782/3041-1319/2026-1-18>

А. В. Камбур

*Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,
м. Чернівці, Україна*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3751-7228> – Камбур А. В.

 a.kambur@chnu.edu.ua

НЕДЕРЖАВНИЙ СЕКТОР У СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: НАПРЯМИ ТА ФОРМИ ВЗАЄМОДІЇ

У статті здійснено комплексний аналіз інституційної взаємодії територіальних громад і недержавних суб'єктів у сфері надання соціальних послуг в Україні. Актуальність дослідження зумовлена трансформацією системи соціального захисту в умовах децентралізації, повномасштабної війни, розширенням кола вразливих груп населення та ускладненням структури соціальних ризиків на місцевому рівні. За таких умов територіальні громади дедалі частіше стикаються з обмеженістю власних кадрових, організаційних і фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення належного обсягу базових і спеціалізованих соціальних послуг. Це обумовлює посилення ролі недержавного сектору як важливого учасника локальної соціальної політики.

Мета статті полягає у виявленні інституційних особливостей, основних бар'єрів і перспектив взаємодії органів місцевого самоврядування з недержавними надавачами соціальних послуг. Методологічну основу дослідження становить поєднання інституційного, системного та прикладного підходів. У роботі використано аналіз нормативно-правової бази, наукових публікацій, узагальнення сучасних даних про структуру надавачів соціальних послуг, а також інтерпретацію емпіричних матеріалів, що характеризують практики організації соціальних послуг на рівні громади.

Обґрунтовано, що сучасна модель організації соціальних послуг в Україні зберігає провідну роль державних і комунальних установ, однак саме недержавні суб'єкти дедалі активніше забезпечують гнучкі, спеціалізовані та інноваційні форми підтримки, особливо у сферах кризового втручання, соціально-психологічної реабілітації, соціального супроводу, допомоги внутрішньо переміщеним особам, сім'ям військовослужбовців, ветеранам та іншим вразливим категоріям населення. Встановлено, що участь недержавного сектору в системі соціальних послуг має територіально нерівномірний характер: найбільшою мірою вона представлена у великих містах і громадах із розвиненішою інституційною інфраструктурою, тоді як у сільських і селищних громадах її потенціал використовується лише частково.

З'ясовано, що розвиток партнерства між громадами та недержавними суб'єктами стримується низкою чинників, серед яких неповна нормативна визначеність механізмів соціального замовлення, кадровий дефіцит, обмеженість місцевих бюджетів, недостатня аналітична спроможність громад, слабка інституційна підтримка недержавних організацій та фрагментарність міжсекторальної комунікації. Водночас доведено, що системна взаємодія органів місцевого самоврядування з недержавними надавачами може стати важливим чинником підвищення доступності, адресності та якості соціальних послуг, а також посилення соціальної стійкості громади в умовах кризи.

Наукова новизна статті полягає у систематизації сучасних форм, суперечностей і перспектив міжсекторальної взаємодії у сфері соціальних послуг з урахуванням воєнного контексту, локального рівня врядування та структурної неоднорідності ринку соціальних послуг. Практичне значення результатів дослідження полягає в можливості їх використання для вдосконалення місцевих програм розвитку соціальних послуг, процедур соціального замовлення, механізмів підтримки недержавних надавачів та інструментів оцінювання потреб населення.

Ключові слова: соціальні послуги; територіальна громада; недержавний сектор; соціальне партнерство; соціальне замовлення; органи місцевого самоврядування; соціальна робота; вразливі групи населення.

THE NON-GOVERNMENTAL SECTOR IN THE SOCIAL SERVICES SYSTEM OF TERRITORIAL COMMUNITIES: DIRECTIONS AND FORMS OF INTERACTION

The article presents a comprehensive analysis of the institutional interaction between territorial communities and non-governmental actors in the field of social service provision in Ukraine. The relevance of the study is determined by the transformation of the social protection system under decentralisation, the full-scale war, the expansion of vulnerable population groups, and the increasing complexity of social risks at the local level. Under such conditions, territorial communities are increasingly facing limitations in their own staff, organisational and financial resources required to ensure an appropriate range of basic and specialised social services. This intensifies the role of the non-governmental sector as an important participant in local social policy.

The purpose of the article is to identify the institutional features, major barriers and prospects of interaction between local self-government bodies and non-governmental providers of social services. The methodological basis of the study combines institutional, systemic and applied approaches. The paper uses analysis of the legal framework, scholarly publications, generalisation of current data on the structure of social service providers, as well as interpretation of empirical materials characterising practices of organising social services at the community level.

It is substantiated that the current model of organising social services in Ukraine preserves the leading role of state and municipal institutions; however, non-governmental actors are increasingly providing flexible, specialised and innovative forms of support, especially in the areas of crisis intervention, socio-psychological rehabilitation, social support, assistance to internally displaced persons, families of military personnel, veterans and other vulnerable population groups. The study establishes that the participation of the non-governmental sector in the social services system is territorially uneven: it is most represented in large cities and communities with more developed institutional infrastructure, whereas in rural and settlement communities its potential is only partially used.

It has been found that the development of partnership between communities and non-governmental actors is constrained by a number of factors, including incomplete regulatory definition of social contracting mechanisms, staff shortages, limited local budgets, insufficient analytical capacity of communities, weak institutional support for non-governmental organisations, and fragmented intersectoral communication. At the same time, the article proves that systematic interaction between local self-government bodies and non-governmental providers may become an important factor in improving the accessibility, targeting and quality of social services, as well as strengthening the social resilience of communities in times of crisis.

The scientific novelty of the article lies in the systematisation of current forms, contradictions and prospects of intersectoral interaction in the field of social services, taking into account the wartime context, the local governance level and the structural heterogeneity of the social services market. The practical significance of the research results lies in the possibility of using them to improve local social service development programmes, social contracting procedures, support mechanisms for non-governmental providers, and tools for assessing the needs of the population.

Key words: social services; territorial community; non-governmental sector; social partnership; social contracting; local self-government; social work; vulnerable population groups.

Постановка проблеми. Реформування системи соціального захисту в Україні супроводжується суттєвим перерозподілом управлінських повноважень, відповідальності та ресурсів між центральними органами влади й органами місцевого самоврядування. Унаслідок децентралізації саме територіальні громади стали базовим рівнем організації соціальних послуг, оцінювання потреб населення, планування мережі надавачів, координації міжвідомчої взаємодії та контролю якості соціальної підтримки [1; 2; 5]. Разом із тим повномасштабна війна істотно ускладнила функціонування локальної соціальної інфраструктури: зросла чисельність внутрішньо

переміщених осіб, посилилися потреби сімей військовослужбовців, ветеранів, осіб з інвалідністю, дітей, які пережили травматичний досвід, та інших груп, що перебувають у складних життєвих обставинах.

У цих умовах громади нерідко виявляються неспроможними самостійно забезпечити повний спектр соціальних послуг через кадрові, фінансові, інфраструктурні та організаційні обмеження. Відтак зростає значення недержавних суб'єктів – громадських і благодійних організацій, релігійних інституцій, приватних надавачів, фізичних осіб-підприємців, які можуть доповнювати або підсилювати комунальний сектор у тих

сегментах, де потрібні оперативність, мобільність, міждисциплінарність і гнучкість. Водночас реальна практика такої взаємодії залишається нерівномірною і нерідко несистемною. Це актуалізує потребу в науковому осмисленні інституційних механізмів, бар'єрів та перспектив партнерства територіальних громад із недержавними суб'єктами у сфері соціальних послуг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика розвитку соціальних послуг у громадах, участі недержавного сектору у реалізації соціальної політики та вдосконалення механізмів локального соціального врядування знайшла відображення у працях сучасних українських дослідників. Т. Семигіна аналізує правові інновації у сфері соціальних послуг та суперечності їх реалізації в умовах децентралізації [6; 7]. Н. Шматько розглядає труднощі впровадження системи соціального забезпечення в територіальних громадах, звертаючи увагу на проблеми ресурсного та організаційного характеру [8]. О. Лебединська, О. Іванісов, В. Лугова роблять акцент на міждисциплінарному характері інтегрованих соціальних послуг і необхідності комплексного підходу до їх організації [9]. Нормативно-правові та управлінські аспекти функціонування системи соціальних послуг відображено також у чинному законодавстві та підзаконних актах, які регламентують порядок надання послуг, ведення Реєстру та оцінювання потреб населення [1–5].

Разом із тим у наявному науковому дискурсі недостатньо уваги приділено саме інституційній взаємодії громади й недержавного сектору як формі міжсекторального врядування. Потребують подальшого осмислення питання структурної нерівномірності ринку соціальних послуг, впливу воєнного контексту на трансформацію моделей партнерства, а також залежності між організаційною спроможністю громади та масштабом залучення недержавних надавачів до системи соціальної підтримки.

Мета статті – виявити інституційні особливості, основних бар'єрів і перспектив взаємодії територіальних громад із недержавними суб'єктами у сфері надання соціальних послуг.

Виклад основного матеріалу. Чинне законодавство України формує багатосуб'єктну модель системи соціальних послуг. Закон України «Про соціальні послуги» закріплює правові та організаційні засади функціонування цієї сфери, визначає види послуг, категорії отримувачів, права й обов'язки сторін та окреслює коло можливих надавачів, до яких належать не лише державні та комунальні установи, а й недержавні організації,

фізичні особи-підприємці та інші суб'єкти, включені до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг [1; 3]. Постанова Кабінету Міністрів України № 587 конкретизує порядок організації надання соціальних послуг, а наказ Міністерства соціальної політики України № 130-Н визначає процедурні засади оцінювання потреб населення територіальної громади [2; 4]. У поєднанні із Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» ці акти створюють нормативну основу, відповідно до якої саме громада стає центральним організатором локальної системи соціальної підтримки [5].

Однак формальна відкритість системи до участі різних суб'єктів не усуває фактичної структурної асиметрії. Проведений аналіз засвідчує, що провідну роль у наданні соціальних послуг і надалі відіграють комунальні та державні установи. Саме вони становлять організаційне ядро локальної соціальної інфраструктури та забезпечують базовий спектр послуг: інформування, консультування, соціальний супровід, соціальну адаптацію, натуральну допомогу, догляд удома та інші види допомоги, обов'язкові для функціонування громади. Така домінанта пояснюється передусім інституційною сталістю комунального сектору, його фінансуванням за рахунок публічних коштів, адміністративною визначеністю функцій і безпосередньою підзвітністю органам місцевого самоврядування.

Водночас сучасний розвиток соціальної сфери демонструє, що без участі недержавного сектору забезпечити гнучку, адаптивну і водночас достатньо різноманітну систему соціальних послуг дедалі складніше. Недержавні суб'єкти виявляються особливо значущими у тих сегментах, де потрібні спеціалізовані форми підтримки, нестандартні організаційні підходи, здатність швидко реагувати на нові соціальні ризики та залучати зовнішні ресурси. Ідеться насамперед про кризове втручання, соціально-психологічну реабілітацію, підтримку осіб, які постраждали від насильства, допомогу внутрішньо переміщеним особам, соціальну підтримку сімей військовослужбовців і ветеранів, роботу з людьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, а також супровід груп із комбінованими потребами, що потребують міждисциплінарного реагування.

Важливою особливістю недержавного сектору є його здатність діяти в логіці адресної, клієнтоорієнтованої та інноваційної допомоги. На відміну від комунальних установ, які часто функціонують у межах чітко регламентованих адміністративних процедур, недержавні організації

можуть швидше адаптуватися до нових потреб громади, апробувати нові моделі соціальної роботи, інтегрувати волонтерські, благодійні, міжнародні та проектні ресурси. У сучасних воєнних умовах ця властивість є особливо значущою, оскільки соціальні ризики змінюються швидше, ніж усталені бюрократичні механізми встигають на них реагувати.

Разом із тим дослідження виявило, що участь недержавного сектору у наданні соціальних послуг має виразно нерівномірний територіальний характер. Найбільшою мірою такі суб'єкти сконцентровані у великих містах, обласних центрах і громадах із розвинутою соціальною інфраструктурою, де є кращі можливості для мобілізації ресурсів, залучення донорської підтримки, формування професійних команд та розвитку міжінституційних мереж. Натомість у сільських і селищних громадах соціальні послуги, як правило, залишаються майже повністю залежними від комунального сектору. Така нерівномірність породжує суттєві диспропорції в доступі населення до спеціалізованих і комплексних послуг та фактично посилює соціальну нерівність між різними типами громад.

Не менш суттєвою проблемою є недостатня розвиненість аналітичного супроводу управлінських рішень у сфері соціальних послуг. Формально оцінювання потреб населення визначено як обов'язковий етап планування соціальної політики громади [4]. Однак на практиці цей процес нерідко зводиться до формального узагальнення статистики, адміністративних звернень або звітних показників. Такий підхід не завжди дозволяє виявити приховані, нові або комбіновані соціальні потреби, особливо ті, що пов'язані з наслідками війни, вимушеним переміщенням, психологічною травматизацією, доглядом навантаженим у сім'ях або соціальним виснаженням окремих груп населення. За відсутності глибокого аналізу громада не здатна повною мірою побачити, в яких сегментах потрібне посилення комунального сектору, а в яких доцільним є залучення недержавних суб'єктів.

Емпіричне узагальнення практик організації соціальних послуг на рівні громади дозволило виокремити кілька системних бар'єрів міжсекторальної взаємодії. Першим із них є кадровий дефіцит. У багатьох громадах кількість працівників соціальної сфери є недостатньою, а наявні фахівці поєднують адміністративні, організаційні та практичні функції. Особливо гостро відчувається нестача психологів, юристів, реабілітологів, соціальних працівників вузької спеціалізації, а також фахівців, здатних працювати з кризовими

або травматичними випадками. За таких умов громада змушена діяти в режимі постійного перевантаження, що знижує якість послуг і послаблює її готовність до розбудови нових партнерських форматів.

Другим бар'єром виступає фінансова обмеженість. Навіть за наявності законодавчих можливостей для закупівлі послуг у недержавних надавачів більшість громад спрямовує основні ресурси на утримання власних установ і покриття найбільш нагальних соціальних витрат. У воєнних умовах ця тенденція посилюється через конкуренцію за бюджетні ресурси між соціальною сферою, безпекою, інфраструктурою та гуманітарними потребами. Унаслідок цього підтримка недержавного сектору часто розглядається як додаткова, а не стратегічна складова соціальної політики, хоча саме вона могла б компенсувати дефіцит послуг у критичних сегментах.

Третім важливим бар'єром є неповна інституційна визначеність соціального замовлення як механізму партнерства. Попри те що законодавство допускає закупівлю соціальних послуг у недержавних надавачів, на локальному рівні часто відсутні чіткі алгоритми формування технічних завдань, розрахунку вартості послуг, визначення критеріїв якості, механізмів моніторингу та оцінювання результативності. У результаті органи місцевого самоврядування нерідко уникають активного використання соціального замовлення, надаючи перевагу адміністративно звичнішим формам організації соціальної допомоги [6]. Це стримує розвиток конкурентного середовища у сфері соціальних послуг і зменшує мотивацію недержавних організацій до входження у систему формального партнерства з громадою.

Четвертим чинником є недостатня інституційна підтримка недержавних суб'єктів. Для повноцінного включення до системи соціальних послуг недержавним організаціям необхідні не лише нормативна легітимізація, а й підтримка у проходженні процедур реєстрації, забезпеченні кадрової професіоналізації, розвитку матеріально-технічної бази, доступі до приміщень, інформації та мереж партнерської взаємодії. За відсутності такої підтримки навіть організації, які мають досвід практичної роботи з вразливими групами, не завжди здатні інтегруватися у публічну систему соціальних послуг як сталі надавачі.

П'ятим бар'єром є фрагментарність комунікації між основними акторами. У багатьох громадах взаємодія органів місцевого самоврядування

з недержавними організаціями має епізодичний характер і виникає переважно у зв'язку з окремими проектами, грантовими ініціативами або кризовими потребами. Натомість сталі координаційні формати – дорадчі органи, спільні робочі групи, регулярні стратегічні консультації, комунікаційні платформи – залишаються недостатньо розвиненими. Це обмежує взаємну обізнаність сторін, знижує рівень інституційної довіри та ускладнює перехід від ситуативної взаємодії до справжнього партнерства.

Попри окреслені бар'єри, результати дослідження дозволяють визначити і значний потенціал розвитку міжсекторальної взаємодії. Насамперед ідеться про зміну самої логіки управління соціальними послугами: від моделі, у якій громада переважно утримує власні установи, до моделі, у якій вона виступає координатором багатосуб'єктної мережі підтримки населення. За такого підходу недержавний сектор не сприймається як зовнішній виконавець окремих функцій, а розглядається як повноправний партнер у процесах оцінювання потреб, планування послуг, апробації інноваційних рішень і вироблення локальної соціальної політики.

Особливо перспективним є розвиток інтегрованих моделей соціальної підтримки, в яких поєднуються ресурси органів місцевого самоврядування, комунальних установ, громадських і благодійних організацій, закладів освіти, охорони здоров'я та інших суб'єктів локальної інфраструктури. Саме такі моделі дають змогу ефективніше відповідати на складні, комбіновані потреби людини чи сім'ї, що не вкладаються у рамки однієї галузі або одного виду послуги. У воєнному контексті це особливо важливо для підтримки внутрішньо переміщених осіб, ветеранів, сімей загиблих і поранених військовослужбовців, дітей із травматичним досвідом, а також осіб, які перебувають у стані довготривалого психологічного виснаження [9].

Отже, інституційна взаємодія територіальної громади з недержавними суб'єктами у сфері соціальних послуг має розглядатися не як периферійний або тимчасовий компонент соціальної політики, а як один із базових механізмів підвищення стійкості локальної соціальної системи. Саме від рівня цієї взаємодії значною мірою залежить спроможність громади адаптуватися до нових соціальних викликів, забезпечувати різноманітність допомоги, оперативно залучати зовнішні ресурси та підтримувати найуразливіші категорії населення.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження дає підстави

стверджувати, що інституційна взаємодія територіальних громад і недержавних суб'єктів є одним із ключових чинників розвитку сучасної системи соціальних послуг в Україні. Установлено, що в умовах децентралізації та воєнного навантаження саме громада стає базовим рівнем організації соціальної підтримки, однак її спроможність ефективно відповідати на потреби населення значною мірою залежить від розвиненості міжсекторального партнерства.

Доведено, що, попри домінування державних і комунальних установ у структурі надавачів, недержавний сектор виконує важливу роль у забезпеченні гнучких, спеціалізованих та інноваційних послуг. Його значення особливо зростає у тих сегментах, де потрібні оперативне реагування, міждисциплінарний підхід, залучення зовнішніх ресурсів та індивідуалізовані моделі підтримки.

Установлено, що основними бар'єрами розвитку партнерства залишаються неповна нормативна конкретизація механізмів соціального замовлення, кадровий дефіцит, фінансові обмеження місцевих бюджетів, недостатня аналітична спроможність громад, нерівномірність територіального представлення недержавних надавачів та фрагментарність інституційної комунікації. За таких умов потенціал недержавного сектору використовується неповною мірою, а можливості розбудови багатосуб'єктної системи соціальних послуг залишаються частково нереалізованими.

Водночас доведено, що за умови посилення стратегічного планування, удосконалення оцінювання потреб населення, розвитку інтегрованих моделей підтримки, інституційної підтримки недержавних організацій та формування стабільних координаційних механізмів міжсекторальної взаємодія може стати ефективним інструментом підвищення доступності, якості та адресності соціальних послуг.

Перспективи подальших наукових розвідок доцільно пов'язувати з порівняльним аналізом моделей партнерства у громадах різного типу, вивченням ефективності окремих механізмів соціального замовлення, а також дослідженням трансформації потреб населення й системи соціальних послуг у контексті повоєнного відновлення України.

Список літератури:

1. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text> (дата звернення: 31.03.2026).
2. Про організацію надання соціальних послуг : постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 587. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

laws/show/587-2020-%D0%BF#Text (дата звернення: 31.03.2026).

3. Про Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг : постанова Кабінету Міністрів України від 27.01.2021 № 99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/99-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 31.03.2026).

4. Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади у соціальних послугах : наказ Міністерства соціальної політики України від 19.04.2023 № 130-Н. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1169-23#Text> (дата звернення: 31.03.2026).

5. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 31.03.2026).

6. Семигіна Т. Соціальні послуги у територіальних громадах України: інновації правового регулювання. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 3. С. 136–140. DOI: 10.32849/2663-5313/2020.3.24.

7. Семигіна Т. Соціальні послуги на рівні громади: розвиток чи занепад соціальної сфери? *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*. 2021. № 1. С. 33–40. DOI: 10.33287/11213.

8. Шматько Н. Соціальне забезпечення та соціальні послуги в територіальних громадах: проблеми реалізації. *Економіка та суспільство*. 2022. № 34. DOI: 10.32782/2524-0072/2022-34-89.

9. Лебединська О. С., Іванісов О. В., Лугова В. М. Специфіка надання інтегрованих соціальних послуг в сучасних умовах. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2025. Том 10. № 2. С. 38–44. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-2-6>

References:

1. Pro sotsialni posluhy: Zakon Ukrainy vid 17.01.2019 № 2671-VIII [On Social Services: Law of Ukraine dated January 17, 2019, No. 2671-VIII]. Retrieved March 31, 2026, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text> [in Ukrainian].

2. Pro orhanizatsiiu nadannia sotsialnykh posluh: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 01.06.2020 № 587 [On the Organization of Social Service Provision: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated June 1, 2020, No. 587]. Retrieved March 31, 2026, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-2020-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

3. Pro Reiestr nadavachiv ta otrymuvachiv sotsialnykh posluh: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 27.01.2021 № 99 [On the Register of Social Service Providers and Recipients: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated January 27, 2021, No. 99]. Retrieved March 31, 2026, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/99-2021-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

4. Pro zatverdzhennia Poriadku vyznachennia potreb naseleennia administrativno-terytorialnoi odynitsi/terytorialnoihromadyusotsialnykhposluhakh: nakaz Ministerstva sotsialnoi polityky Ukrainy vid 19.04.2023 № 130-N [On Approval of the Procedure for Determining the Needs of the Population of an Administrative-Territorial Unit/ Territorial Community in Social Services: Order of the Ministry of Social Policy of Ukraine dated April 19, 2023, No. 130-N]. Retrieved March 31, 2026, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1169-23#Text> [in Ukrainian].

5. Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 21.05.1997 № 280/97-VR [On Local Self-Government in Ukraine: Law of Ukraine dated May 21, 1997, No. 280/97-VR]. Retrieved March 31, 2026, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].

6. Semyhina, T. (2020). Sotsialni posluhy u terytorialnykh hromadakh Ukrainy: innovatsii pravovoho rehuliuвання [Social services in territorial communities of Ukraine: innovations in legal regulation]. *Pidpryemnystvo, hospodarstvo i pravo*, (3), 136–140. <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.3.24> [in Ukrainian].

7. Semyhina, T. (2021). Sotsialni posluhy na rivni hromady: rozvytok chy zanepad sotsialnoi sfery? [Social services at the community level: development or decline of the social sphere]. *Visnyk Akademii pratsi, sotsialnykh vidnosyn i turyzmu*, (1), 33–40. <https://doi.org/10.33287/11213> [in Ukrainian].

8. Shmatko, N. (2022). Sotsialne zabezpechennia ta sotsialni posluhy v terytorialnykh hromadakh: problemy realizatsii [Social security and social services in territorial communities: implementation issues]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (34). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-34-89> [in Ukrainian].

9. Lebedynska, O. S., Ivanisov, O. V., & Luhova, V. M. (2025). Spetsyfika nadannia intehrovanykh sotsialnykh posluh v suchasnykh umovakh [Specifics of providing integrated social services in modern conditions]. *Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*, 10 (2), 38–44. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-2-6> [in Ukrainian].

А. В. Камбур

Оглядова стаття

Дата першого надходження статті до видання: 27.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 16.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 22.05.2026